

Rodičovské kavárny

Kateřina Círová

Vztahy mezi rodiči a školou jsou nekonečným otevřeným prostorem plným kompromisů, hledání rovnováhy, střídáním úzkostných obav s chladným nezájmem, boje a přátelství. Zjednodušeně řečeno, vztahy mezi rodiči a školou nejsou snadné. Pohybují se v této oblasti už šest let a neustále narážím na úskalí a problémy v komunikaci těchto dvou komunit, a to přes fakt, že máme společný cíl. Rádi bychom socializovali, vychovali a vzdělali naše děti, ale ne vždy se shodneme na stejném postupu.

Přesto jsem během svého působení poznala i velmi úspěšné spolupráce mezi rodiči a školou. Má vlastní zkušenost mě utvrzuje v tom, že tato cesta je možná. Není to cesta úplně jednoduchá, ale může být radostná a smysluplná, jak pro nás – rodiče, tak pro pedagogy. A především pro naše děti.

Během vzdělávacího procesu mých dětí jsem se ocitla ve středu angažovaných rodičů na více školách, a to nejen v Česku, ale i ve Velké Británii. Měla jsem tak možnost získat zkušenosti a poznatky v oblasti spolupráce rodiny a školy i v jiném sociálním a kulturním prostředí.

V současné době působím na Základní škole v Kunraticích jako předseda sdružení rodičů a zároveň jsem členem sdružení rodičů na základní škole ZŠ Angel v Modřanech.

Má první zkušenost se školou v roli rodiče byla v základní škole v Anglii, v Londýně. Byla to zkušenost neocenitelná, protože předurčila moje další zaměření na vztahy mezi rodiči a školou. V průběhu prvního roku rodičovské praxe v anglické škole jsem byla neustále překvapována, až šokována, angažovaností anglických rodičů na školních událostech, disciplínou, s jakou plnili veškeré úkoly zadané školou, a solidaritou, jakou projevovali při celoškolních projektech.

Velká Británie je příkladem země, kde existuje velmi liberální, ale zároveň hierarchický systém školství. Podíl privátních, na státu nezávislých škol je zde nepoměrně vyšší než v Česku. Mezi školami je vytvořeno zdravé konkurenční prostředí. Tlak třídního systému ve Velké Británii způsobuje, že škola, kterou rodiče pro dítě vyberou, často určuje celou další budoucnost dítěte. To zásadně ovlivňuje zájem o vzdělávání a iniciativu anglických rodičů. Ale tím nejdůležitějším krokem pro dobré vztahy, který anglické školy vůči rodičům udělají, je přijetí nových rodičů do komunity škol. Rodiče žáků prvního ročníku absolvují na začátku školního roku několik seznamovacích setkání, kde je jim představeno kurikulum školy, vzdělávací program školy i

rodičovské aktivity ve škole. Tato setkání vedou pedagogové spolu s vedením školy, ale součástí týmu je i zástupce rodičovské asociace. Tak se rodiče cítí samozřejmě součástí školy.

Právě tato zkušenost mě natolik inspirovala, že jsem se začala pokoušet o systematické vtahování rodičů do života školy i u nás, v české škole. Nepodstatný byl také fakt, že český školský systém prochází za posledních dvacet let modernizací, která přináší velké změny ve výchovném a vzdělávacím procesu. Rodiče, jejichž děti nyní navštěvují základní školy, zažili ve svém dětství zcela jiný vzdělávací systém. To může vést k nepochopení až k odmítání toho, co jim dnešní školy nabízejí. Dostatek informací o škole a seznámení rodičů s novými postupy napomáhá k dobrým vztahům mezi rodinou a školou.

V základní škole v Kunraticích jsme se o takový vstřícný krok pokusili. Už druhým rokem provozujeme ve škole tzv. rodičovské kavárny. Rodičovské kavárny jsou vzdělávací semináře pro rodiče. Záměrem těchto seminářů je představit rodičům školu, kterou si pro své děti vybrali. První kavárnu pořádáme na začátku školního roku, právě pro rodiče prvňáčků. Tito rodiče absolvují první kurikulární schůzku s vedením školy už v červnu předešlého školního roku. Na začátku nového školního roku pak seminář koncipujeme jako informace stávajících rodičů ve škole rodičům začínajícím. Čtvrtletně pořádáme další semináře, které jsou už tematicky zaměřené a jsou většinou určeny jen vymezené skupině rodičů. Obvykle rodičům dětí prvního nebo druhého stupně. Přijít může kdokoli.

V naší škole probíhá několik významných projektů, které zásadně ovlivňují chod školy. Považuji za velmi důležité, aby i rodiče rozuměli těmto projektům a mohli své děti i školu podporovat. Proto jsme některé semináře pojali jako seznámení s těmito projekty. Dalšími příklady témat našich seminářů jsou např. dílny na rozvoj čtenářské gramotnosti, porozumění matematice podle učebnic nakladatelství Fraus, komunikační styly s dětmi. Seminář vždy vede odborník na danou tematiku. Některé semináře vedou pozvaní lektori dohromady s učiteli školy. Pro učitele je tato zkušenost nová a velmi cenná. Oni, stejně jako rodiče, získávají k seminářům postupně větší a větší důvěru.

Organizaci seminářů a výběr vhodných témat zajišťuji já s několika dalšími rodiči našeho sdružení. Škola s námi spolupracuje. Napomáhá nám vybírat a oslovovat odborné lektory, poskytuje nám prostory, vytváří technické zázemí pro kavárny a v neposlední řadě škola zastává roli odborného konzultanta.

Účast rodičů na seminářích se pohybuje mezi 10 až 40 lidmi. Pochopitelně jsme hledali cestu, jak

přesvědčit českého rodiče, aby měl o tento typ sebevzdělávání zájem. Snažili jsme se tedy zatraktivnit semináře tím, že jsme vytvořili prostředí připomínající kavárnu. Neformální atmosféra spojená s občerstvením (káva a zákusek) v rodičích vyvolává pocit společenské události. Na konci semináře mají rodiče prostor sdílet si své zkušenosti mezi sebou, stejně jako vést dialog na dané téma se zástupci školy. Finančně rodičovské kavárny podporuje projekt probíhající v naší škole *Pomáháme školám k úspěchu*, který zajišťuje rodinná nadace *The Kellner Family Foundation Renáty a Petra Kellnerových*. Po skončení tohoto projektu v naší škole budeme financovat semináře z vlastních prostředků sdružení rodičů Patron.

Dva roky pořádání vzdělávacích seminářů ve škole je krátká doba na to, abych mohla říct, že budou semináře dlouhodobě úspěšné. Stejně tak nemohu říct, zda budeme mít stále dostatek témat, kterými rodiče zaujmeme. I když rodiče žáků prvních ročníků bychom rádi informovali o životě školy pravidelně. Zavádění seminářů pro rodiče do školního prostředí je proces, který se neobejde bez hledání, vymezování si vzájemných hranic a míry odpovědnosti za pořádání seminářů. Je to vývoj, který se nám daří vést k úspěšnému cíli. S jistotou mohu zatím jen říct, že vzdělávací semináře pro rodiče skutečně napomáhají vzájemnému porozumění a pochopení dvou odlišných komunit, kterými jsou škola a rodina. A troufám si říct, že jsou rodičovské kavárny v obou těchto komunitách oblíbené.

Autorka je organizátorka Rodičovských kaváren a předsedkyně sdružení rodičů Patron při ZŠ Kunratice.

Foto: z archivu autora.

Prezentace projektu rodičům.

Snažíme se vyvolat dojem kavárny.